

פרשת בהעלותך
י"ז סיון תשפ"א
מפטירין: רנני ושמוחי (זכריה ב')

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

עלון מס' 299

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	דבינו תם
ירושלים	19:23	20:14	21:10
תל אביב	19:20	20:12	21:07
חיפה	19:23	20:15	21:11
באר שבע	19:20	20:12	21:06

אינן לקרוא בעלון בשעת התפילה

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

הרב המקדים: הרה"ג רבי בנימין לוי שליט"א
אב"ד ירושלים

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

מלאכת מבשל ביום טוב ובשבת

בישול וכיבוי לצורך אוכל נפש ביום טוב. דין גרמא. מהות מלאכת זורע. בישול בגרמא. בישול אחר בישול בלח ע"י שיעון שבת. מחזי כמבשל בפלאטה. בישול אחר אפיה. דין הטמנה. כיסוי קדרה לא מבושלת אסור מהתורה. אין לחלוק על ראשונים. לגור מעל בית כנסת

הדלקה לצורך אוכל נפש

א. נאמר בתורה (שמות יב, טו) "אֶךָ אֶשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נַפֶּשׁ הוּא לְבָדוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם", ולמדו מכאן שכל דבר שיש בו צורך אוכל נפש מותר לעשותו ביום טוב, וכמו ששינונו (ביצה לו: מגילה ז:). אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד. כלומר שבכל המלאכות כולם - חורש, זורע, כותב וכו' - אין הבדל בין שבת ליום טוב, מה שאסור בשבת אסור ביום טוב, אלא כל ההבדל הוא לגבי אוכל נפש, שביום טוב מותר לבשל דבר שאינו מבושל על גבי האש, כמובן על ידי הדלקה מאש לאש, שהרי ביום טוב אסור להדליק אש חדשה מדרבנן משום איסור מוליד, וכמבואר בביצה (לג טע"ב).

כיבוי לצורך אוכל נפש

ב. וכן אסור ביום טוב לכבות את האש משום מלאכת מוכה - אחת מל"ט מלאכות, אבל אם הכיבוי נועד לצורך אוכל נפש, למשל אם מבשלים אורז על אש גבוהה והוא עלול להישרף, יעבירו אותו לגז עם אש נמוכה, ואם אין שם אש נמוכה מותר לו להנמיך את האש, למרות שכיבוי במקצת הוי כיבוי, כי הכיבוי הוא לצורך האוכל. וכן אם עושים בשר על האש, ולפעמים עולה להבה ומזלפים מעט מים כדי שהבשר לא ישרף, הדבר מותר, הן במנגל עם גחלים וכל שכן במנגל חשמלי. אמנם יש שפקפקו בזה, כי מרן השלחן ערוך (סימן תקיד סעיף א) לגבי בקעת החמיר, אבל כבר כתבו ליישב [א.ה.]. ע' בילקוט יוסף ה' יום טוב (עמ' שיד והלאה). ומשמם בארה"י. לכן ההיתר לצורך אוכל נפש הוא בין בהדלקה ובין בכיבוי.

כיסוי הקדרה והגסה

ג. מי שיש לו ביום טוב קדרה המונחת על האש, והוא רוצה לזרוז את הבישול כי צריכים לבוא אליו אורחים, מותר לו

לקחת מכסה ולכסות את הקדרה, ולשים כמה שמיכות על המכסה, על מנת לזרוז את הבישול. והוא הדין שמוותר ביום טוב להגיס - לערבב - בקדרה המונחת על האש כדי לזרוז את הבישול, כי אחר שהתורה התירה לבשל לצורך אוכל נפש ביום טוב, הותרו כל צרכי הבישול הנוכריים.

הדין בשבת

ד. אמנם בשבת כל צרכי הבישול הנוכריים - כגון כיסוי והגסת הקדרה - הרי הם בכלל מלאכת מבשל ואסורים מהתורה. וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ט מהלכות שבת הל' ד, א) שהמגיס חייב, משום שהגסה היא מצרכי הבישול. וכאמור, גם מי שפתח את הקדרה וטעם מהתבשיל ומצא שאינו מבושל כל צרכו, השעועית יבשה, התפוח אדמה יבש, וכיסה את המכסה בחזרה, אף שזו פעולה קטנה הוא חייב חטאת.

מבשל היא מלאכת גרמא

ה. אם כי בגמרא מסכת שבת (קכ:). למדנו, "לא תעשה כל מלאכה", עשיה הוא דאסור, גרמא שרי, התורה אוסרת לנו לעשות מעשה בשבת, להדליק אש, לחרוש בקרקע, אבל פעולה הגורמת למלאכה להיעשות התורה לא אסרה. ולכאורה מדוע המכסה את הקדרה והמגיס כדי לזרוז את הבישול חייב, הלא הוא עשה פעולת גרמא? אלא במלאכת מבשל כל מהות הבישול היא גרמא, כי אדם מניח את הקדרה על האש והולך, והאש מבשלת, ולכן כל הפעולות הללו של כיסוי והגסה אינן נחשבות גרמא, כי דרך הבישול בכך.

האם גרמא מותרת

ו. בדין גרמא בשבת יש מחלוקת ראשונים, הריטב"א (שבת קכ:). כתב, שאמנם מהתורה גרמא מותרת, אבל על כל פנים מדרבנן אסור. אולם הרה"ש (ביצה כב.) ורוב

השבוע
זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
שירה בת שושנה ויצחק בן יונה אורה
לזרע בר קימא
לכל המשיגין שבות עלון "בית מרן" יוקדש עבורו להצלתה ולרפואה שליסה או להבדיל לעילוי שבות
חייגו: *5290

קו הליכות 'בית מרן'
עם מיטב השלוחות
שאלות בהלכה, שיעורי תורה, שלוחות מרתקות
לנשים ושלוחות מיוחדות לילדים

התקשרו: *5293

תוכן העניינים:

- עמ' 1-4 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- עמ' 5 פרשת בהעלותך**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- עמ' 5 בעקבות רבותינו**
הגה"ק חכם ששון לוי זיע"א
- עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- עמ' 6 כשרות המזון**
הרב אברהם דניאל שליט"א
- עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי יעקב לוגאסי שליט"א
- עמ' 7 חינוך ילדים**
הרה"ג רבי אבנר קוואס שליט"א
- עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

אגודת בית מרן מתרחבים! בא להיות שותף בהפצת העלון לזיכוי הרבים
בכל שבוע נשלח אליך חבילת עלונים ואתה תחלק בבתי הכנסת המקומיים שלך. חייג והיה שותף *5290

הראשונים כתבו שגרמא מותרת לגמרי, כל שיש צורך בדבר. להלכה יש בזה מחלוקת מרן ורמ"א (סימן שלד סעיף כב) - ספרדים ואשכנזים - האם רק לגבי דליקה בשבת התירו גרמא, כי אדם בהול על ממונו, ואם לא תתיר לו, מחר מחרתיים יבוא לכבות בידים, או אף בשאר דברים. למשל, אם הנר נפל על השלחן והמפה החלה לעלות באש, אסור לכבות בשבת, מה יעשה? לוקח כמה בקבוקי שתייה - טמפו או בירה - ומעמידם בשורה, וכשהאש תגיע לבקבוק, אם זכוכית הוא יתפוצץ ואם פלסטיק הוא יקרע, והשתייה תישפך ותכבה את האש. כיון שלא לקח את השתייה ושפך על האש אלא כיבה על ידי גרמא, מותר במקום הפסד. לדעת מרן - כדעת רוב הראשונים והראשונים הרמ"ש הרמ"ש - אף בשאר מלאכות כל שיש צורך מותר לעשות גרמא, וכך מנהג הספרדים, אך הרמ"א כתב שכל ההיתר הוא בדליקה, שיש חשש שיבוא לכבות בידים, ולכן התירו לו גם לומר "כל המכבה אינו מפסיד" ויבוא הגוי ויכבה (שבת קכא).

זרע היא מלאכת גרמא

ז. וכן במלאכת זרע, אדם מניח גרעין בקרקע, ולוקח לו שלשה ימים להיקלט, או מניח שתילים, ולוקח להם בערך שבועיים עד שיקלטו, ואם כן מדוע חייב על מלאכה זו, הלא הוא עשה פעולת גרמא, לא עשה מעשה בידים? משמע שבשתי המלאכות הללו - מלאכת זרע ומלאכת מבשל - התורה אסרה לנו גרמא, כי דוקא בשאר המלאכות - מבעיר מכה וכו' - שיכול לעשות את המלאכה בידים ועושה בגרמא, בזה אמרו 'עשיה הוא דאסירא הא גרמא שריא', אבל במלאכת מבשל ומלאכת זרע, כך היא צורת המלאכה, המבשל לוקח קדרה חיה ומניח על האש, ואחר זמן האש מבשלת את התבשיל, או לוקח עיסה ומניחה בתנור, ואחר זמן החום אופה את הפת או העוגה, וכן במלאכת זרע, אין אפשרות אחרת, הזרע לוקח גרעינים ושם בקרקע, ואחר זמן - ימים או שבועות - הם נקלטים, נמצא שהתורה אסרה גרמא במלאכות הללו.

תיקון לזרע

ח. יש לדון במי שזרע בשבת, לא ידע שאסור, או שלא היה דתי, ובמוצאי שבת שמע שיחה מוסרית או שיעור, והתעורר וחזר בתשובה, אשתו אומרת לו: החלטת מהיום לחזור בתשובה, אבל השבת זרעת זרעים באדמה, רד מיד למטה ותוציא את כולם, לפני שיעברו שלשה ימים והזרעים יקלטו ותעבור למפרע על מלאכת זרע. אם באמת עקר את הזרעים בזמן שעוד לא נקלטו, השאלה אם למפרע תיקן את העוון, שהרי בינתיים הזרעים לא השרישו, וכמאן דמנח בכדא דמי' - כמי שמונחים בכד ולא בקרקע. נחלקו בזה האחרונים, הרש"ש (שבת עג) והמנחת חינוך (מוסף השבת מלאכת זרע) ועוד, ולמעשה מייצעים לו שיוציא את הזרעים, למרות שרוב האחרונים נקטו שמלאכת מחשבת אסרה התורה, ולכן אף בכהאי גוונא עבר על מלאכת זרע, אבל כיון שיש חולקים, לכל הפחות לשיטתם לא יעבור אסור, וכלפי שמאי - כשידונו אותו בבית דין של מעלה - יאמר: קים לי כמאן דאמר שאין בכך אסור.

בישול בגרמא

ט. האחרונים דנים, מה יהיה הדין לגבי הלוקח חבל בערב שבת לפני השקיעה, ומורה עליו שמן או שעוה, ומדליק אותו מצד אחד, והאש מתקדמת לאט לאט, וכשחוזר מהתפלה בשבת לוקח קדרה עם בשר או דגים ומניחה מעל צידו השני של

1 יש מחלוקת אם מותר לשפוך מים על המפה, שלא במקום האש, וכשהאש תגיע למים תכבה, וכן דלת של ארון שעולה באש, האם מותר לשפוך מים במקום שהאש עוד לא הגיעה וכשתגיע תכבה. להלכה פסק מרן השלחן ערוך (סימן שלד סעיף כד) שמותר לשפוך מים באותו מקום, ובלבד שלא ישפוך על האש ממש, כי גם זה נחשב גרמא.

2 בזמנו - לפני עשר או חמש עשרה שנה - מכוון צומת עשו כסא גלגלים הפועל על ידי גרמא, שהנכה לחוץ על כפתור, והפעלתו לא תהיה מיידית אלא לאחר כמה שניות, היו רבנים שאסרו והיו רבנים שהתירו, והויכוח היה האם מותרים גרמא דוקא בדליקה, או אף בשאר מלאכות כדעת רוב הראשונים. יש שבאו בטענה שבדבר קבוע לא שייך להתיר על ידי גרמא, וכמו שכתב האחיזה (ח"ג סימן ס), כי כאשר יש אפשרות לעשות בידים ועושה בגרמא על זה נאמר 'עשיה הוא דאסירא הא גרמא שריא', אבל אם זו דרך הפעלתו בקביעות, הרי זה כמעשה בידים. וזה מסתבר. אותו הדין יש לגבי בילור ודוד שכשם אם נחשב גרמא, אבל שם מותרים מחמת כמה צירופים נוספים [א.ה. ע' בשו"ת יביע אומר ח"ד האו"ח סימן ל, לה, וחי' האו"ח סימן נה עמ' קיז אות כה, ובחזון עובדיה שבת ח"ד עמ' תח]. וכן מי שגר בקומה גבוהה ובכל קומה שעולה נזלקת מנורה, הוא לא מתכוין להדליק את המנורה, אבל פסיק רשיה שתידלק, ואולי אפילו ניחא ליה שרואה את המדורות ולא הולך בחושך. אמנם יש מתירים משום גרמא, כי הוא לא מדליק בידים אלא יש חיישן תנועה שמזחה את גופו והמנורה נדלקת. אבל זה לא נכון, כי זו גרמא בקביעות, זה דבר שדרכו בכך. לכן צריכים לחפש עוד סניפים להקל. בכלל יש שטענו שזו פרצה בחומת השבת, אך אנשים יראו אדם נוסע על כסא גלגלים חשמלי בשבת, מחר מחרתיים יעשו אוטובוסים ומנויות על ידי גרמא, איזו צורה של שבת תהיה לנו?!

החבל, וכעבור כמה דקות האש תגיע מתחת הקדרה ותחמם את התבשיל, לכאורה זהו ממש גרמא. בא רבי אהרן וולקין בשו"ת זקן אהרן (ה"א ח"א סימן טו) וכתב, ברגע שהתורה חידשה לי במלאכת מבשל שגרמא אסורה, משמעות הדבר שאין להתיר לבשל בכל גרמא שתהיה. אמנם מאידך יש לומר אין לך בו אלא חידושו, התורה חידשה לחייב בישול רגיל על האש, בזה אומרים שזו מהות המלאכה וחייב, אבל לא אסרה להניח קדרה והאש תבוא מאליה. נפקא מינה גם לגבי שעון שבת, אם מניח תבשיל שאינו מבושל על פלאטה כבוייה, והפלאטה תידלק בעוד שעה על ידי שעון שבת ותבשל, האם גרמא כזו התורה אסרה במלאכת מבשל, או לא. אכן מדברי התרומות הדשן (סימן טו) כמשמע לאסור, וכדברי הזקן אהרן.

בישול אחר בישול בלח

י. מרן זצ"ל ביבע אומר (ה"י ח"א סימן כו) התיר לקחת מרק או תבשיל אחר שרובו לח - שאוכלים עם כף ולא עם מזלג - צונן מבושל כל צרכו, ולהניח על פלאטה כבוייה שתידלק כעבור זמן על ידי שעון שבת, והפלאטה תחמם את התבשיל, כי באופן זה יש לסמוך על דעת הסוברים שאין בישול אחר בישול בלח. שהרי לדעת הראשונים חכמי ספרד - הרמב"ם (פ"ט מהלכות שבת ה"ג ופ"ב ה"ח) והרמב"ן והרשב"א והריטב"א והר"ן (שבת מ) - אין בישול אחר בישול בלח. ואמנם מרן השלחן ערוך (סימן שיח סעיף ד, ה, טו) פסק לאסור, כדעת רש"י (שבת לד:) והרא"ש (פ"ג דשבת סימן ז) ורבינו יונה (הובא בנימוקי יוסף בנא בתרא י). שמחלקים בין יבש ללח, אלא אם כן הרוטב הוא מייעוט, כגון דגים עם מעט רוטב, שכולם מודים שנחשב יבש ומותר לחממו. מכל מקום באופן של בישול אחר בישול בלח על ידי גרמא, אנחנו סומכים על הרמב"ם וסיעתו להתיר. ומשמע שאין להתיר להניח תבשיל שאינו מבושל על פלאטה כבוייה, שעתידיה לדלוק על ידי שעון שבת.

כולם חייבים

יא. לפי מה שביארנו במהות מלאכת מבשל וזרע, נבין היטב את דברי הרמב"ם (פ"ט מהל' שבת ה"ד) שכתב בזה הלשון: אחד נתן את האור ואחד נתן את העצים ואחד נתן את הקדרה ואחד נתן את המים ואחד נתן את הבשר ואחד נתן את התבלין - כולם נהיו טבחים... ובא אחר והגיס, כולם חייבים משום מבשל, שכל העושה דבר מצרכי הבישול הרי זה מבשל. עכ"ל. ובפרט שהלכה זו כתבה הרמב"ם בפרק ט' מהלכות שבת שכולו עוסק במלאכת מבשל, משמע שכל חיובם הוא משום מבשל דוקא. ולכאורה צריך ביאור, הרי הראשונים שנתנו את העצים והקדרה לא בישולו כלום, הם רק גרמו לבישול, ומדוע שיתחייבו משום מבשל? לפי האמור אתי שפיר, כי כל מלאכת מבשל היא מלאכת גרמא, והתורה חידשה שמלאכה זו היתה במשכן והיא אסורה ככל ל"ט מלאכות. ולכן אף המגיס חייב, כי כל צרכי הבישול הם בכלל הגרמא שהתורה אסרה במלאכת מבשל. לפי נושאי כלי הרמב"ם, מדובר שהם תכנונו שכל אחד יביא משהו, ולא במקרה שאחד הביא את הקדרה והלך. אך לדעת רש"י (ביצה לד.) מי שנתן את הקדרה חייב משום חיסום וחזיון הברזל, לא משום מבשל, כי אין בקדרה שום תבשיל, ורק אלו שמביאים מים, בשר, תבלין, חייבים משום מבשל.

מחזי כמבשל

יב. תבשיל המבושל כל צרכו - כגון סיר החמין - המונח על הגז, ובשבת בבוקר הוא קם ורוצה לערבב את התבשיל, מהתורה אין אסור, כי התבשיל כבר מבושל, אבל יש בזה אסור מדרבנן משום מחזי כמבשל - נראה כמבשל, ואפילו אם התריס או הוילון סגורים, גם כלפי עצמו הוא נראה כמבשל ואסור. אולם, אם סיר החמין נמצא על פלאטה חשמלית ומבושל כל צרכו, מותר לערבב את החמין לפני שמוזג לבני הבית, כי אין אסור מחזי כמבשל בפלאטה חשמלית. וזאת על פי דברי הרשב"א (שבת מו:) והמהרי"ל (הלכות שבת אות טו) ועוד פוסקים, שאין מחזי כמבשל בדבר שאין רגילות לבשל בו ברוב פעמים⁵. וגם בפלאטה אין רגילות לבשל, לא רק אצל

3 כולם יודעים מה שכתב הרמב"ם (פ"א מהל' שבת ה"ב), שכאשר הוא כותב 'חייב', פרושו של דבר שעבר אסור מהתורה, ואם עבר בשוגג חייב קרבן חטאת, ואם עבר במזיד והיו עדים והתראה חייב סקילה, ואם לא היו עדים והתראה חייב כרת.

4 היום הסירים מגיעים גמורים ומוכנים מבית האומן, אבל בזמנם הסירים היו צריכים חיזוק על ידי שמבשלים בהם כמה פעמים, כי היו הרבה חללים בתוך הברזל. אני עוד זוכר לפני ששים שנה כשהיינו ילדים, הכפות והמצקות ממתכת היו כבדות, ואם היו נשברות היו רואים חללים חללים, והיינו מבינים את המושג שהכלים בולעים או נותנים טעם בהלכות אסור והיתר ופסח, אבל היום הכלים מגיעים כחומר דחוס.

5 מי שבשבת יש לו ביצה קשה והוא לא רוצה לאלכה כשהיא קרה, שלא יהיו לו כאבי בטן, מותר לו לערות מים חמים על הביצה כדי שתתחמם, ואין לחוש בזה משום מחזי כמבשל, כי אין דרך לבשל כך.

החרדים, אלא כל העולם, סינים, יפנים, כושים... לא מבשלים על גבי הפלאטה. אמנם הרשב"א לא דיבר על פלאטה, היא לא היתה בזמנו, אבל נלמד מדבריו שאין בה משום מחזי כמבשל. ולכן, כמו שאין איסור להוציא מהמקרר מאכל שרובו יבש כגון שניצל ואורז ולהניח על הפלאטה, ולא אוסרים משום מחזי כמבשל, הוא הדין שמוטר להגיס על גבי הפלאטה.

בישול אחר אפיה

יג. הוא הדין מי שנשאר לו חתיכת עוף בליל שבת, מותר לו להכניסו לסיר החמין, 'שיקע צרינו בתוכו', וירוויח שהיום אכל עוף בגריל - אפיו, ובבוקר יאכל עוף בחמין - מבושל, ואפילו שהטעם של העוף משתנה, אין בכך כלום, וכמו שפסק מרן השלחן ערוך (ס' ש"ח סעיף ה) שאין בישול אחר אפיה או צליה או קליה. תאמרו: מה עם מחזי כמבשל? אין מחזי כמבשל בפלאטה חשמלית. אולם מאכל שאינו מבושל כל צרכו - אפילו הוא מבושל תשעים אחוז - המגיס בו לא עובר על מחזי כמבשל אלא על מלאכת מבשל מהתורה, וכמו שכתב הרמב"ם. והשאלה הנשאלת, וכי אין זה גרמא? בלאו הכי הסיר מונח על האש, והוא סך הכל זירז את הבישול, במקום שיתבשל במשך חצי שעה יתבשל בעשר דקות, ומדוע שיתחייב?! אבל התשובה היא שבמלאכת מבשל התורה אסרה כל גרמא, משום שמהות הבישול היא גרמא, ודרך הבישול לשים את הסיר על האש, ולערבב, ולכסות עם המכסה, ולכן הכל אסור מהתורה.

ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו?

יד. וכך מבואר מדברי הסמ"ג (לאוין סה יד ע"ד, ובדפ"י דף יג): - ספר מצוות גדול - שכתב וזו לשונו: ופירות חיים מותר להטמין אפילו סמוך לחשכה, אמנם משחשיכה - מהשקיעה - אסור להטמין ולא להוסיף כיסוי עליהם - אפילו אם מכוסה בשמיכות אסור להוסיף עוד שמיכה - אפילו על קדרה שאינה מבושלת כל צרכה, אף שהתבשיל כמאכל בן דרוסאי, דבתוספת כיסוי בשבת "הוה ליה מבשל בשבת". וכל שכן שאסור לתת התפוחים אצל האש בשבת לצלותן. ע"כ. ודברי הסמ"ג הובאו בבית יוסף (ס' רנו ס"ד). וכן כתב הסמ"ק (ס' רפב עמ' רפו) בזו הלשון: ופירות חיים מותר להטמין וכו', אמנם משחשיכה אסור להטמין, וגם להוסיף כיסוי עליהן וכו', וכן על קדרה שאינה מבושלת כל צרכה, דבתוספת כיסוי הרי הוא כמבשל בשבת. וכן כתב בספר התרומה (ס' רלא), והזכירוהו ההגהות מיימוניות (פ"ג אות ח), וז"ל: אמנם אסור משחשיכה להטמין ולא להוסיף כיסוי עליהם, דתוספת כיסוי בשבת הוה ליה מבשל בשבת. ע"ש. וכן כתב בארחת חיים (הלכות שבת ס"י עד) - להרא"ה: וגם להוסיף כיסוי על החמין כשיש שם תפוחים, וגם על הקדרה שאינה מבושלת, ואפילו כמאכל בן דרוסאי אסור, דבתוספת כיסוי הוה ליה מבשל בשבת. ע"כ. וכן כתב הנימוקי יוסף (שבת מוה), דהיכא שנותן תפוחים סביב הקדרה אסור להחזיר כרים וכסתות, דמבשל בשבת הוי, אם מחזיר או מוסיף עליהם קודם שנתבשלו. וכן בפסקי מהרי"ח (הובא בקובץ שיטות קמאי שבת מו:), כתב, ואם הטמין התפוחים אסור להוסיף עליהם לכסותם משום דעל כרחק הני תפוחים חיים הם, וא"כ מבשל בשבת הוא. וכן כתב המחזור ויטרי (שבת ס"ו נד) שמשחשיכה אסור להטמין או להוסיף כיסוי, דבתוספת כיסוי הוה ליה מבשל בשבת. וכן כתב הכל בו (הל' שבת עמ' עב) דפירות חיים הנאכלים חיים וכו', אמנם משחשיכה אסור, וגם להוסיף כיסוי עליהן כשיש תפוחים אסור, ואפ"י הוא כמאכל ב"ד, דתוספת כיסוי הוה ליה מבשל. וכן מבואר בתוס' (שבת מה. ד"ה דזיתים) וז"ל: ואם הטמין תפוחים עם הקדרה, אסור להחזיר כרים וכסתות על הקדרה שעמקו, או להוסיף על אותם כרים וכו' ואם מחזיר קודם שנתבשלו נמצא מבשל בשבת. ע"כ. וכן כתב המאירי (שבת עג): וכל שממחר לאפות או לבשל, כגון

והוא הדין ביצה רכה, שעירה עליה מערב שבת מים חמים עד שנעשתה ראויה לאכילה, מותר בשבת לחממה שוב על ידי שמערה עליה מים חמים, כי אין בישול אחר בישול, ובתנאי שיחמם באופן שבישלה בערב שבת, אם יערה עליה מכלי ראשון יערה עליה מכלי ראשון, ולא יניחה בתוך כלי ראשון שהוא בישול חמור יותר. וכן פסק מרן זצ"ל ביחוד דעת ח"ג (ס"ב). היה תלמיד חכם אחד שהקשה על מרן זצ"ל, הלא לדעת הרמב"ם (פ"ט מהל' שבת ה"ג) תבשיל שנתבשל כמאכל "בן דרוסאי", היה שודד שהיה ממחר לאכול כי צריך להספיק לשדוד עוד מקום, והוא מבשל את המאכל עד שיהא ראוי לאכילה על ידי הדחק, ואוכל. יש אומרים חצי בישול ויש אומרים שליש בישול, שזוהו בגדר נאכל על ידי הדחק כפי שיבאר הכף החיים (סימן רנ"ג סק"ח), אם מניחו על הפלאטה וגומר בישולו חייב משום מבשל, וכך פסק מרן בשלחן ערוך (ס' ש"ח סעיף ט"ד), ואמנם רש"י (שבת כ.) פסק להחזיר, אבל הלכה כהרמב"ם, שהרי רש"י פרשן ולא פסקו. ואם כך, מדוע מרן ביחוד דעת התיר לערות רותחים על ביצה, הלא היא כמאכל בן דרוסאי אסור לבשלו? כך שאל. אני מתפלל עליו, רבי שמעון שקוף אומר בהקדמה לספרו שערי יושר, אם אדם יודע להעיר את הרב שלו הוא לא משיג עליו מהר, בירושלמי (פ"ק דשבת ה"ב) מובא שיראה כאילו בעל השמועה עומד כנגדו, תחשוב את מרן זצ"ל עם הגלימה עומד כנגדך, וכי זו קושיא? הביצה כבר הגיעה לגמר בישולה שיכול להיות על ידי עירוי מכלי ראשון, ולכן באותו אופן של עירוי מכלי ראשון מותר לשוב ולחממה, כי לא תוסיף להתבשל יותר. כשאתה מקשה על מרן גדול הדורות, תתבונן קצת, תעצור. מה יידוך לך: מותר להחזיר! בסדר, אבל צריך קצת התבוננות.

6 דברים המוסיפים הבל - כגון פסולת של זיתים או שומשומין, גחלים - אסור להטמין בהם את הקדרות

בולל ומגיס בקדרה "או משים כיסוי" של קדרה על הקדרה, "חייב" משום מבשל. ע"כ. וכן מבואר בחידושי ה"ר יהונתן מלוניל (ריש פרק ז דשבת). גם רבינו עובדיה מברטנורא (פרק כלל גדול מ"ב) כתב כן, שהנותן כיסוי על גבי קדרה העומדת על האש חייב משום מבשל. ע"ש.

ספר אור לציון

טו. למה הרחבתי בכל זה, לכאורה אלו דברים פשוטים שהמוסיף כיסויים לקדרה הוא ממחר את הבישול וחייב משום מבשל מהתורה? כי בספר אור לציון ח"ב (עמ' קסא) כתבו, לגבי מי שלמד חברותא בליל שבת ואחר הלימוד הרים את המכסה של סיר החמין בלילה - בלי שאשתו תראה... - ומצא שהחמין אינו מבושל כל צרכו, והחזיר את המכסה, הרי זה איסור דרבנן, "כיון שכל הבישול כאן בגרמא, שאינו אסור אלא מדרבנן, וכמבואר בגמ' שבת (קכ:)- 'עשיה הוא דאסירא הא גרמא שריא' - וכו', יש לסמוך על הפוסקים שאין כאן משום בישול" לענין דיעבד. ע"ש. דבר ראשון, זה מחלוקת אם גרמא אסורה מדרבנן או מותרת לגמרי, ולדעת מרן גרמא מותרת. אבל האמת שכל הראשונים כתבו מפורש שאין זו גרמא אלא מלאכת בישול ממש, ולכן אין להתיר מטעם זה.

אין שום פגיעה בכבודו של חכם בן ציון

טז. וכי חכם בן ציון לא ידע כלום מכל דברי הראשונים שהזכרנו? וכי לא ידע את דברי הסמ"ג שהביאים הבית יוסף? וכי לא ידע תוספות? ודאי שידע, אנחנו יודעים כמה היה גדול, על כרחק 'תלמיד טועה ברבו תולה'.

דיוק משלחן ערוך

יז. לפני כמה שנים נתתי שיעור בבית כנסת בשכונת בית וגן, ישב לידי הרב זעפרני - אחד מעורכי האור לציון - שאלתי אותו: מה עם כל הראשונים שאמרת עכשיו? הוא דייק מהשלחן ערוך (ס' רנו ס"ד) לא כך, מרן שם כתב: אף על פי שאין טומנים בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל, אם טמן בו מבעוד יום ונתגלה משחשיכה, מותר לחזור ולכסותו וכו', אבל אם אינה מבושלת כל צרכה, אפילו להוסיף על הכיסוי אסור, שתוספת זה "גורם לה להתבשל". עכ"ל. מכאן דייק שתוספת הכיסוי היא גרמא מדרבנן. אבל איזה דיוק זה, ככה לומדים?! ברור שהכוונה שבמעשהו גורם למלאכה מהתורה של מבשל, וכמו שכתבו כל הראשונים במפורש "הוה ליה מבשל", וכי השלחן ערוך יחלוק על כל הראשונים?! הלא את חלקם הביא בבית יוסף, ואין בזה שום חולק. אני אומר לו את כל זה והוא חוזר על דבריו. קבל האמת ממי שאמר, אומרים לך דברים של טעם, מה אתה מתעקש!?

מנוחת אהבה

יח. הפלא, שבספר מנוחת אהבה ח"ב (עמ' נד) כתב בהלכה למעלה שהמניח כיסוי על קדרה שיש בה תבשיל שלא נתבשל כל צרכו אין איסורו אלא מדרבנן, שמשלך את הנזק ומונע כניסת אויר קר לקדרה, וממילא הוי גרמא בעלמא. ובהערה הביא את דברי המאירי ורבי עובדיה מברטנורא הנ"ל, וכתב שדבריהם צריכים עיון, והוכיח שלא כדבריהם מהמבואר בגמרא סנהדרין (ע"ג): שהכובש על חבירו - נותן ידו על ראשו - בתוך המים, כגון שהלך לים או לבריכה - כמובן נפרדת⁷ - או בתוך האור - כנראה היה מחבל, "ובאבוד רשעים רינה" (משלי יא, י). ואינו יכול לעלות משם ומת חייב. הוא לא הפיל אותו, או דקר אותו, הוא נפל לבד, וחבירו רק תפס את ראשו שלא יצא. שואלת הגמרא, מנלן דכובש חייב? לכאורה זו גרמא? אמר שמואל דאמר קרא "או באיבה" לרבות את המצמצם, ופירש רש"י היינו כובש, שצמצמו שם שלא יקום מהמים. וממה שהוזכרו בגמרא ללמוד דין זה מהפסוק, מוכח שבסתם מצמצם

כלל, אבל גם בדברים שאינם מוסיפים הבל - יש לו מעיל חורף ישן שהוא לא צריך, או כל מיני שמיכות - אסור להטמין את הקדרה בשבת, וכל שהבגדים יורדים לדפנות זה נקרא הטמנה, אבל אם מניח אותם על הסיר מלמעלה ואינם נוגעים בדפנות יכול להניח לגובה כמה שרוצה, כך מבואר בדברי הר"ן (שבת כב ע"א מדפי הר"ן) - הביאו הבית יוסף (ס' רנו) לגבי דף של עץ שמונחים עליו שמיכות שאינם נוגעות בדפנות. אולם מערב שבת מותר להטמין בשמיכות, יכול לשים כמה שמיכות שרוצה, ושיגעו בדפנות, אין בזה שום איסור. ובשבת בבוקר שהוציא את כל השמיכות ומצא את האוכל, יכול להחזיר את השמיכות, כי סוף סוף הסיר כבר היה מוטמן. וכל האמור הוא אחר שהמאכל מבושל כל צרכו, אבל אם אינו מבושל כל צרכו, אסור להחזיר את השמיכות, וכדברי התוס'.

7 לא לבריכה מעורבת ח"י, זהו איסור גמור, אוי ואבוי. מרן זצ"ל סיפר כאן במקום הזה, שאחד מראשי המפד"ל דאז אמר לו: כבוד הרב, למה אתה מדבר ב'יודים' נגד בריכה מעורבת, ים מעורב, אני הולך כל שבת עם אשתי לים מעורב? מרן הודיענו: אתה ראש מפלגה דתית, וככה אתה עושה?! ואתה עוד שואל למה אני מדבר? ודאי שזה איסור חמור.

העלון להצלחתם של: אוראל בת מרים - כל הישועות, יעקב ישראל בן תנה - רפ"ו, ליעד יוסף בן מרים - כל הישועות, מיכל בת שונה - רפוש, אסתר בת רבקה ואהרון בן ציפורה וכל צאצאיהם - כל הישועות, הדסה בת תנה - לידה קלה, זוהר בת מוזל - כל הברכות והישועות, יששכר בן צביה - רפ"ו, מנחם ישראל בן אסנת - זיווג הונן, צביה בת רבקה לאה - זרע בר קימא.

שאינן בו פסוק לריבוי אינו נחשב כעושה מעשה בידים ממש, ולפי זה בכיסוי הקדרה שיש בתוכה תבשיל שלא נתבשל כל צרכו, כיון שבלאו הכי היה מתבשל ורק זירז את הבישול, הרי זה נחשב גרמא שאין בה איסור מהתורה.

נדחה קראו לה

יט. ראשית, איך דחה דברי המאירי שהיה ראשון לפני כ-750 שנה, וכי המאירי לא ידע את דברי הגמרא? ראשונים כמלאכים, וכי אנחנו מבינים מי הם הראשונים?! לא זו הדרך, חינוכו אותנו לא כך. דבר שני, מה אתה מדמה מילתא למילתא בלא דימוי?! החילוק הוא פשוט, דרך רציחה היא בידים - סכין או יריה - לכן צריך פסוק לומר לי שגם רוצח בגרמא נחשב רוצח, מה שאין כן מלאכת מבשל שכל מהותה גרמא, כמו שהסברנו לעיל והבאנו לכך כמה ראיות, לכן אף בלי פסוק מיוחד ברור שגרמא כזו אסורה מהתורה. בזמנו - לפני כ-25 שנה - התקשרתי למחבר ע"ה ודברתי אתו, אבל הוא לא קיבל, וחבל! לכן בדברים שהם ברורים במאה אחוז - בבטון יצוק - שהם טעות, יש להעיר בצד ולכתוב בעט: טעות, לא להלכה. אבל בדברים שלא הבנת את המחבר, תכתוב בעפרון, ואחר שתבין תוכל למוחק.

היחס לראשונים

כ. תראו, בגמרא עירובין (ג), אמר רבי יוחנן, לבס של ראשונים כפתחו של אולם, ושל אחרונים כפתחו של היכל, ואנו כמלא נקב מוחט סידקית. כך אמר רבי יוחנן על עצמו, ומה נאמר אנחנו?! כולם מכירים את הגמרא בשבת (ק"ב): אם ראשונים בני מלאכים או בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים או כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים. וכן בגמרא יומא (ט): אמר רבי יוחנן, טובה ציפורנם של ראשונים מכריסם של אחרונים. תבינו מה היחס כלפי הראשונים. הרמב"ן - היה לפני קרוב ל-800 שנה - כתב בהקדמה להשגותיו לספר המצוות של הרמב"ם: במידתי החוקתי ולא אזניחנה, כי לב כל נבון יקחנה, וחכם באחור ישבחנה, ללמד זכות על הראשונים, ולפרש דברי הגאונים, כי הם לנו בלימוד התלמוד, פינה ועמוד, הם אשר הורונו ולמדונו, הם שהעמידונו, על דרכי התורה ושבילם, ומהם שאלנו לנתיבות עולם, אי זה דרך הטובה ללכת בה. והנני עם חשקי וחפצי להיות לראשונים תלמיד, לקיים דבריהם ולהעמיד, לעשות אותם לצוארי רבי, ועל ידי צמיד, לא אהיה להם חמור נושא ספרים תמיד. ע"כ. ובהקדמתו לספר מלחמות ה' כתב על הראשונים: הם ראויים להיקרא מלאכי אלוקים. כך כתב הרמב"ן על הראשונים שהיו סמוך לדורו, ותראו איך כתב, באיזו התבטלות. וכתב (כתובות נד): עוד, ואף על פי שאין זה מחוור אנו נותנים ראשינו תחת כפות רגלי הראשונים. והביאו השיטה מקובצת והוסיף: עכ"ל הרמב"ן ז"ל אדון האחרונים. וכתב החיד"א בשם הגדולים (מערכת גדולים אות מ, קסב, ערך הרמב"ן):

8 כשלמדתי בישיבה מחוץ לעיר, מרן זצ"ל היה רב ראשי לתל אביב והיה שולח לי מכתבים, ובאחד המכתבים כתב לי: אם אתה רוצה לזכות לכוון אליבא דאמת ולהיות מורה הוראות בישראל, תודה על האמת, 'מודים דרבנן היינו שבחיינו'. משום שמי שמודה על האמת הוא מקבל סייעתא דשמיא, ואז אפשר לסמוך על ההלכות שהוא כותב, כי אם יש טעות הוא מוכן לחזור בו, אבל אם הוא לא מוכן לחזור בו, גם כשיש לו טעות הוא לא ישנה דעתו וימשיך לומר קבלו דברי.

והמכיר את מקומו ישא קל וחומר בעצמו, שאם הרמב"ן ז"ל הסמוך לזמנם והוא הארי הגדול במעונות אריות הוא אומר זה על רבנותא בקמיה, ומה נאמר אנו לגבי הראשונים, ודי בזה. וכתב הרשב"א בתשובה (ח"ב סי' שכב): לראשונים שומעים, אם חכם הוא שראוי לסמוך עליו, ואין דוחים דברי הראשונים חכמי הדורות בסברא בלא ראייה, שדברי הראשונים שהיו בקיאים ונודעה חכמתם דברים נכונים הם, ומקצתם שהם כדברי קבלה. גם מהר"ם אלשקר (סי' ג) - היה לפני כ-450 שנה סמוך לדורו של מרן הבית יוסף - כתב שלא אומרים הלכה ככתראי אחרונים כלפי הראשונים, וכתב כך: ומכלל דבריו דקאמר דאזלינן בתר הגדול בחכמה ובמנין למדנו דאדרבה דאזלינן בתר קמאי, דעל כרחין אינהו עדיפי טפי וזה דבר שאין בו ספק. ובספר עין יצחק ח"א (עמ' תקד) בתחילת כללי האחרונים, הארכנו בנושא הזה.

לגור מעל בית כנסת

כא. סיפרתי כמה פעמים, מרן זצ"ל הגיע מפתח תקוה לגור בירושלים בשנת תשי"ט, היינו גרים אז ברחוב אלקנה בשכונת תל ארזה, ובכל השכונה היו מתי מעט דתיים, היה מניין אחד שהיו מתפללים בעמוד השחר, לפני נץ החמה, ומרן לא רצה להתפלל תפלה של דיעבד, לכן ארגן מנין במקלט תחת הבית, שם היה מתפלל גם חכם בן ציון? אנחנו היינו גרים מעל בית הכנסת - בקומה ראשונה, וחכם בן ציון היה גר מעלינו - בקומה שניה. ולכאורה קצת תמוה, איך מרן גר מעל בית כנסת, הלא המרדכי (שבת סימן רכה) נסתפק האם מותר לגור מעל בית כנסת, ומרן השלחן ערוך (סי' קנא סעיף ב) העתיק את דברי המרדכי! אלא שמרן החיד"א בברכי יוסף (סי' קנא סקי') ובשו"ת חיים שאל ח"א (סי' נו) הביא תשובת הרמב"ם בשו"ת פאר הדור (סי' עד) שכתב, שמוותר לדור בבית שמעל בית כנסת, לאכול ולשתות ולישן שם, אבל המקום אשר על ההיכל - ארון הקודש - לא ישן שם ולא ינח שם כלי מלאכתו, אבל בשאר הבית יעשה כרצונו. וכתב החיד"א, שאילו מרן השלחן ערוך היה יודע מתשובת הרמב"ם" בודאי שהיה פוסק כוודאו של הרמב"ם ולא כספקו של המרדכי. אמנם חכם בן ציון - שהיה רב חליה - חולק על החיד"א וסובר שלא אומרים מעל מרן היה רואה דברי הראשון היה חוזר בו, ולפי דעתו אסור לגור מעל בית כנסת. פעם שאלו אותו, כבודו גר בקומה שניה מעל בית כנסת - היה שם בית כנסת קבוע במשך כמה שנים - איך עושה נגד מרן? חייך חכם בן ציון והשיב תשובה שמתאימה לו: עד שאתם שואלים אותי איך אני גר מעל בית כנסת, תשאלו איך אני גר מעל חכם עובדיה... ברגע שכך עשה מרן מעשה בעצמו, חכם בן ציון התבטל כלפיו. על כל פנים נלמד מהו הערך של הראשונים, הנה מרן הבית יוסף, מי לנו גדול ממנו, ובכל זאת אילו היה רואה תשובת הרמב"ם או ראשון אחר היה חוזר בו.

9 כאשר היה חסר להם עשירי למנין היו עומדים במדרכה עם תפלין בסוף פסוקי דמורה, ואם ראו מישהו דתי עובר, היו רומזים לו שירד להשלים מנין לקדיש, ואחר כך המשיכו את התפלה, וכשהיו מגיעים לחזרה שוב היו צורכים עשירי, ושוב מרן היה עולה למדרכה ומחפש, עד שביקש מחכם יהודה צדקה ע"ה: השלח לי שני בחורים מהישיבה שישלמו לנו מנין, ושלה לו.

10 אולי הקדושה בוקעת ועולה כמו בהר הבית, כולם יודעים שאסור לעלות היום להר הבית, גם לא בהליקופטר, כי כולנו טמאי מתים. חכם אחד כתב, למה היה האסון במירון? בגלל שהר הבית תבע את דלבוננו, כי לא עלו להר הבית. אולי עשה עליית נשמה ולכן הוא יודע... אוי ואבוי, רחמנא ליצלן מהאי דעתא שבשעתא.

11 חלק מתשובות הרמב"ם מרן ראה והזכיר בבית יוסף, אבל לא ראה את כל התשובות.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אורי בן אביגיל - כל הישועות

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה, לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: *5290*

העלון להצלחתם של: רעות חנה בת אלישבע - פרנסה טובה ברווח, אברהם יחיאל בן רחל דבורה - חשק ושמחה בלימוד התורה, אריאל בן שמחה - רפ"ש, יואל בן שמחה - רפ"ש, תומר בת מרתה, תהילה בת הלנה - כל הברכות והישועות, נבוא, מתן בני לאה - חזרה בתשובה, ניה נקדם בת פרידא פרח - בשורות טובות, נתנאל בן ענת ומרים רות בת נילי - כל הברכות והישועות.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת בהעלותך

ולכאורה קשה, מאי נפקא מינה בין דרשות אלו, הלא לפי שני הפירושים היה המן משתנה לכמה טעמים?

ופירש מהר"ם בן חביב (תוספת יו"כ שם): בגמרא שם נחלקו רבי אמי ורבי אסי, חד אמר טעמו של המן היה משתנה לכל הטעמים אבל לא ממש, וחד אמר שטעמו וממשו היה משתנה לכל מה שרצו לטעום. וזה שורש מחלוקתם, מי שדרש "לשד השמן" מלשון שדי אשה, כל זמן שישראל אוכלין אותו היו מוצאים בו כמה טעמים, אבל רק טעמו היה משתנה ולא ממש. ומי שדרש מלשון שד ממש, כמו שהשד מתהפך לכמה דמויות כך המן היה מתהפך ממש לכמה מינים, ואף ממשו היה משתנה ולא רק טעמו.

והרב בן איש חי פירש שיש בזה נפקא מינה אם היו יכולים לטעום כמה טעמים יחד, לפי דרשתו של רבי אבהו המן היה כמו חלב שתינוק יונק משדי אמו שטועם בו אפילו כמה טעמים יחד, אבל מי שדורש לשון שד ממש, הלא השד אינו מתהפך לכמה דמויות יחד, אלא כל פעם נראה בדמות אחת, איש או אשה, כך גם המן היה מתהפך כל פעם לטעם אחד בלבד.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
טוב ורואי לעשות פדיון נפש
אלפים נושעו!! בכוחה להסייג חולי, צרה ויגון

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בעניין חשיבות פדיון נפש
"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי "בית מרן" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם.
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו *5290**

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" (ב.ב.)

פירש רש"י: "אל מול פני המנורה" - הנר האמצעי שהיה בגופה של מנורה, "יאירו שבעת הנרות" - ששה שעל ששת הקנים, שהיו הפתילות שלהן אל מול הנר האמצעי.

ולכאורה היה צריך לומר "יאירו ששת הנרות", ומדוע נאמר "יאירו שבעת הנרות"?

וביארו המפרשים (רבינו בחיי, האלשיך, ועוד): כנגד בית המקדש של מטה יש בית המקדש למעלה, כמו שאמרו חז"ל (תענית ה.) מאי דכתיב (הושע יא ט) "בקרבר קדוש ולא אבוא בעיר", אמר רבי יוחנן: אמר הקב"ה, לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה.

ועל זה נאמר (שמות כה ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", פתח הכתוב במקדש אחד, וסיים בלשון רבים - "ושכנתי בתוכם", לרמוז שכאשר יעשו משכן למטה ישכון הקב"ה בשתי המקומות - גם במקדש של מטה וגם במקדש של מעלה. וכל המשכן וכליו היו מכוונים כנגד בית המקדש של מעלה, ואף המנורה שעשה משה רבינו ע"ה למטה היתה מכוונת כנגד המנורה הטהורה למעלה, ושבעת נרותיה כנגד שבע ספירות הבנין. ועל זה נאמר "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות" - כנגד המנורה שתדליק למטה יאירו שבעת הנרות למעלה.

והנה כל מצוה הנעשית בעולם הזה פועלת ומאירה למעלה בכח רוחני ועליון המכוון כנגדה, וכאשר המצוה נעשית כתיקונה ובכוונה שלימה תהיה ההארה שלימה, וכפי ערך הכוונה ועשיית המצוה בקדושה וטהרה, כך תעלה מדרגת ההארה למעלה. ועל זה נאמר (להלן פסוק ג) "יעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה" - שקיים את המצוה בכוונה שלימה בקדושה וטהרה באופן שיאירו הנרות העליונים בשלימות.

"ישטו העם ולקטו וטחנו בריחים או דכו במדוכה ובישלו בפרור ועשו אותו עוגות והיה טעמו כטעם לשד השמן" (יא ח.).

אומרת הגמרא (זמא עה.): "והיה טעמו כטעם לשד השמן", אמר רבי אבהו: מה שד זה תינוק טועם בה כמה טעמים, אף המן כל זמן שישראל אוכלין אותו מוצאים בו כמה טעמים. איכא דאמרי: לְשָׁד מוֹמֵשׁ, מה שד זה מתהפך לכמה גוונים - אף המן מתהפך לכמה טעמים.

נכתב ע"י הרדה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלבות שטראוס - ישראל

זה היה ביחד עם חכם אחר שמחמת כבודו החריש, פעם היה צלם שצילם פעם אחר פעם וכשחש בדבר זעק: צלמם תבזה, ומספר אותו צלם שכל אותו סרט הצילום נשרף, דבר שלא קרה לו מעולם. ברכתו: אחות דהגה"ק רבנו בן ציון אבא שאול זיע"א סיפרה שהיה זה כאשר הרופאים ניסו להכריחה בתיאורי זוועה ואיומי סכנה להפיל את עובריה פנתה לרבנו בבקשת ברכה ורבנו הורה לה חד משמעית לא להפיל את העובר ובירכה בכל ליבו בלידה קלה ואכן שמלאו ימיה ללדת ילדה את בתה בשעה טובה ואותה הבת היא כלתו דהגה"צ חכם יהודה מועלם זצ"ל מראשי ישיבת פורת יוסף גאולה, עוד מעשה שהיה באחד מילדי השכונה שמועד וצנח וקיבל מכה חדה סמוך לעינו רח"ל עד שנפער חור ליד העין, תיכף הבהילוהו הוריו לבית החולים אך לדאבונו איתרע מולם שנתקלו ברופא מתלמד שגרם לסתימת העין כולה לאחר שמרח כמות דבק גדולה שהשפיע על כל העין בני משפחתו נדהמו לגלות שאין ביכולתו לפתוח את עינו ומצבו היה בכלל סכנה תיכף העבירוהו לבית חולים מוסמך יותר ושם לאחר צילום החליטו שאין מנוס מלבצע ניתוח מורכב על מנת להציל את עינו ההורים הכאובים מיהרו לרבנו וסיפרו דברים כהווייתן בשמוע רבנו אשר פליהם ועל דבר הניתוח, מיד זעק בקולו: "לא צריך ניתוח" ובידם בברכת רפואה שלימה הבהיבת תקווה מיהרו ההורים לבית החולים להביע התנגדותם לניתוח אך מה מאד נדהמו למשמע בשורת הרופאים המופתעים: שלפתע באורח פלא החל הילד לפתוח עינו מבלי צורך בניתוח, כדברי רבנו וכברכתו. רבנו נסתלק לבית עולמו בתאריך ט"ו בסיון ונטמן בהר המנוחות בירושלים בחלקת הבללים סמוך לידו דהגה"ק רבי יצחק כדורי זיע"א, יהיה למליץ יושר עליו בגאולה השלימה במהרה אמן.

בעקבות רבותינו הדליקו נר

הגה"ק חכם ששון לוי זיע"א מחכמי המקובלים של ירושלים

רבנו נולד בבגדאד בעיירה התלמודית 'כיפרי' וכבר בגיל 4 התייתם מאביו שנהרג ממפולת אבנים שקרס עליו ובסביבות גיל 20 עלה לארץ הק' והחליט ללמוד בישיבת 'פורת יוסף' בצילו של מרן רבנו עזרא עטייה זיע"א שהעירצו למאוד, בקיאותו בכל חדרי תורה הייתה הפלא ופלא פסוקים ומדרשים, משניות תלמוד ופוסקים ראשונים ואחרונים ועל כולנה תורת הסוד וכל ספרי הזוהר הק' שהיו על לשונו בע"פ בכל מקום שהיו שואלים על אתר היה משיבם ואף מצביע על מקומו. עד שידידו זקן המקובלים בדורו חכם אפרים הכהן זיע"א [אביו דיבדל לחיים מרן ראש הישיבה חכם שלום הכהן שליט"א] השתאה מחמת עוצמת בקיאותו, זיריותו בעבודת ה': עבודת ה' שכזו אצל רבנו לא הייתה כדבר קשה שצריך לעמול עליו, כל מי שהכירו כי דברים אלו היו אצלו כהרגל נעשה טבע, רבנו ניחן במידה גדושה של זריות, כל ימיו זהיר וזריז ומנהגו בקודש לטבול בבור המים הרתחים שבגין חומו רק יחידי סגולה העיזו להיכנס לשם ולטבול, אח"כ היה טובל במים קרים תוך כדי שמפסיד במליצה: ב"אש ובמים" וכל זאת בזריות מסחררת כפי שהעידו מספר חכמים בדורו שהיו במקווה בזמן שרבנו נכנס למקווה ובעוד הם מתכוננים להיכנס לבור המים לטבילה, כבר רבנו מתכונן ארז חפציו והתכונן ליציאה על אף שנכנס אחרים לכותלי המקווה. ידוע שמתוקף קדושתו לא הסכים להצטלם בשום אופן, ואכן התמונות המועטות שיש זה מחמת שלא שם ליבו לכך או אם

העלון להצלתם של: נתנאל בן עופרה - ברכה והצלחה, סימון בת אביגיל - רפ"ש במהרה, עדן בן נדב - זיווג הגון, עמיר מאיר בן שרה - רפ"ש וכל הישועות, ענה בת לירון - כל הישועות, דאובן בן עידה - רפ"ש ופניסה טובה, רחל ברכה בת אסתר - יראת שמים ושמירה, רחל בת אדר פרידה ומשה בן אסתר - שלום בית, רינה חיה בת טובה - רפואה.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ח' בשעה 13:30

הספר את הנזק?

תשובה: באופן שהכורך ספרים לא מקבל כסף על עבודתו אלא הוא כורך בהתנדבות, אין ספק שאם הוא הזיק בטעות הוא פטור, וכל הנידון הוא באופן שאותו כורך מתפרנס מכך. איתא במשנה בב"ק (צח): "נתן לאומנים לתקן וקלקלו חייבין לשלם, נתן לחרש שידה תיבה ומגדל לתקן וקלקל חייב לשלם, והבנאי שקיבל עליו לסתור את הכותל ושיבר האבנים או שהזיקו חייב לשלם, היה סותר מצד זה ונפל מצד אחר פטור ואם מחמת המכה חייב" ע"כ. ואת הסיבה לכך שהאומן חייב מסבירה המשנה בב"מ (פ): "כל האומנים שומרי שכן, ומכיוון ששומר שכן חייב בגנבה ואבדה, כך גם האומנים חייבים על פשיעה שהיא כעין גניבה ואבדה". וכן פסקו כל הראשונים הרי"ף שם והרמב"ם בפר' י' הל' ג' מהל' שכירות וכן הסמ"ג עשין פ"ח' והטור וש"ע חו"מ סי' ש"ו סעי' ב' יע"ש.

ולפ"ז בנדון דידן יהיה חייב כורך הספרים לשלם לבעל הספר את כל הנזק, כמו שומר שכן שחייב בגנבה ואבדה, שהנזק שעשה לספר יש לו דין כמו של 'אבדה' שחייב, ואינו יכול לפטור את עצמו בטענה שכל מי שכורך אצלו נותן את דעתו על כך שיכול להיות שלא יצליח.

ההלכה: אם הכורך מקבל כסף על עבודתו הוא יהיה חייב לשלם את כל הנזק שעשה לספר.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293* שלוחה 5

שאלה: אדם שבערב שבת קודש, סמוך לכניסת השבת היה צריך להגיע לאיזה מקום בדחיפות והזמין לשם כך מונית, האם מותר לנהג המונית לנצל את הלחץ של אותו אדם ולחייב אותו 600 ש"ח במקום 200 ש"ח?

תשובה: לכאורה נראה לומר שוודאי שהדבר מותר שהרי זה חלק מפרנסתו, ואם אותו נוסע לא רוצה לשלם כזה סכום, הרשות נתונה לא לעלות למונית שלו.

אבל איתא בגמרא במסכת יבמות (קו). "הרי שהיה בורח מבית האסורין והייתה מעברא לפניו ואמר ליה טול דינר והעבידני אין לו אלא שכרו". פירוש - שאותו אדם שהיה בורח מבית האסורים והיה שם אדם שעזר לו לברוח, ובמקום לחייבו בסכום כסף שרגילים לגבותו על אותה עזרה, הוא חייבו בדינר שהוא סכום גדול ביחס לעזרה הזו. פסקה הגמרא שאין לו לשלם אלא שכרו, וכן פסק מרן השו"ע בחו"מ סי' רס"ד סעי' ז' שכתב בזה"ל "מי שפָּרַח מבית האסורים וְהִיָּתָה מְעַבְרָת לְפָנָיו, וְאָמַר לוֹ: הַעֲבִירֵנִי וְאֵינִי נוֹתֵן לָךְ דִּינָר, וְהַעֲבִירָהוּ, אֵינִי לוֹ אֶלָּא שְׂכָרוֹ הַקָּאוֹי לוֹ. ע"כ יע"ש" ויצא מהאמור שאסור לנהג מונית או לכל אדם אחר לנצל את הלחץ של חברו או של כל אדם אחר כדי להוציא ממנו יותר כסף.

להלכה: אסור לאותו נהג מונית לחייב את הנוסע ביותר כסף מהרגיל, ודברנו בזה עם מורי ורבי הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א והסכים עמנו בזה.

שאלה: נשאלתי בשעורי בבית הכנסת מוסיף בירושלים תובב"א על אדם שהוא כורך ספרים, ובטעות כרך ספר בצורה שאינה טובה והספר נהרס כלייל, האם חייב לשלם לבעל

הרב אברהם דניאל שליט"א רב במוקד הליכות "בית מרן"

כשרות המזון

בר שניתן להשיגם כיום בבתי מרקחת בכשרות, אך אם הגיע לדינו דבש המיוצר באפריקה ללא כשרות עדיף שלא להשתמש בו משום ששם יש בעיות מייצור הדבש, ועיין בכל הנ"ל בספר 'הכשרות למעשה' עמ' שלא.

שאלה: לכבוד הרב שלום רב, האם יש איזה פתרון כלשהו לעלי גפן לנקותם מתולעים להכשירם לאכילה, ומה הדין של אותם קופסאות שימורים של עץ גפן שיש עליהם כשרות?

תשובה: עץ הגפן הנקראים 'פראק', הם נגועים מאוד מאוד ועיין בכף החיים (י"ד סימן פד אות ד) שכתב שם בשם חכמי ארם צובא אשר עשו חרם על אכילתם, וכתב שם בשם 'הזבחי זדק' שאסור לאוכלם והוא אצלם כבשר חזיר, וקשה מאוד לבודקם וכמעט שלא שייך לאוכלם ולא לחטוא באיסור חמור של אכילת תולעים ושומר נפשו ירחק מהם, ואף שיש כשרות על אותם קופסאות שימורים, לאחר בדיקה שנבדקה בהם נמצאו גם בהם תולעים, אולם אם ינקה אותם היטב וינהג כמו שכתב שם 'בכף החיים' הרשות בידו.

השאלות נלקחו מקו "בית מרן" ניתן להשאיר שאלות *5293* בשלוחה 25*

פינת בריאות אתם שואלים והמומחים עונים במייל: betmaran1234@gmail.com

פירות קיץ

פירות קיץ

תזונתיים המסייעים להסדרת תהליך העיכול ואיזון רמות הכולסטרול. יתרה מכך, מחקרים שונים אף מצאו מרכיבים אנטי אוקסידנטים בפרי מסייעים להגנה מפני מחלות ממאירות שונות, לרבות סרטן, לוקמיה, סרטן הערמונית ועוד.

4. **משמש** - תורם לדיאטה מוצלחת: המשמש מספק לגופינו מגוון ערכים תזונתיים: ויטמין C, וויטמין A פוטסיום. אך גולת הכותרת העיקרית היא שכל הטוב הזה מאוגד לפרי קטן אחד שערכו אינו עולה על 15 קלוריות! בנוסף, מדובר בפרי מלא סיבים המסייעים לתהליך העיכול, וכתוצאה מכך גם מאיצים את המטבוליזם.

5. **אבטיח** - מגן מנזקי השמש והחום: האבטיח מכיל נוגדי חמצון מסוג בטא קרוטן וליקופן (מרכיב הקיים גם בעגבניות) אנטי אוקסידנטים אלה נמצאו כמגברים את יכולת ההגנה של העור מפני קרני השמש וכך מסייעים במניעת קמטים ובשמירה על עור מוצק ורענן. בנוסף הפרי מורכב כמעט כולו ממים (כ-90%!!) וכך משמש ככלי של ממש למניעת התייבשות.

6. **ענבים** - מסייעים במניעת אקנה: הענב עשוי לסייע בריפוי מחלות שונות, בניהן גם אקנה. מחקר שבוצע בקליפורניה מצא כי נוגד חמצון המצוי בקליפת הענב יעיל בטיפול לאקנה בייחוד כאשר מהווה טיפול משלים לזה התרופתי.

אין ספק שהקיץ היא לא רק עונת השמש והים אלא עונת הפירות הרשמית. עם העלייה בטמפרטורות רובינו ממלאים את המקרר במגוון פירות מרעננים וצבעוניים, אך האם ידעתם שהנשנושים הטבעיים והמתוקים שה' ברא במיוחד בשבילנו מלאים גם ביתרונות בריאותיים? אספנו עבורכם שישה פירות בריאים במיוחד.

1. **דובדבנים** - משפרים את הזיכרון: הדובדבנים מספקים לגופכם מגוון ויטמינים ומינרלים, כמו מנגניזום, ברזל, סידן, זרחן, אשלגן וסיבים תזונתיים רבים. בנוסף, איגוד האלצהיימר האמריקאי המליץ על הפרי האדמדם כאחד מהמזונות המסייעים בשיפור הזיכרון בזכות האנטי אוקסידנטים המצויים בו.
2. **שזיף** - מסייע לחיזוק העצמות: מעבר להיותו מעדן קיצי, שילוב השזיף בתזונה היומיומית שלכם עשוי לסייע רבות לבריאות הפיזית: שזיף אחד בגודל בינוני מכיל 113 מ"ג של פוטסיום (אשלגן), מינרל המסייע במיתון לחץ הדם ומוריד את הסיכוי לשבץ. היתרונות הבריאותיים של הפרי הסגלגל יותר בבדיקות צפיפות העצם בייחוד באזור האמות ועמוד השדרה.
3. **מנגו** - מגן מפני סרטן: המנגו מכיל ויטמין A, וויטמין C ואשלגן ומלא בסיבים

מחר תקבל כוחות חדשים!

מסופר בספר 'עשרה למואה' על עני שחיוו היו לחם צר ומים לחץ. בקושי הביא לביתו דבר מה לאכול, אבל תמיד ישב ועסק בתורה, ושמו בחלקו כאילו היה עשיר גדול.

יום אחד נכנס העני לחוזה מלובלין, כשהוא בוכה וחרד. "מה קרה?", שאל הרבי. "היום ברכתי ברכה לבטלה", ענה האיש. שאל אותו הרבי, "איזו ברכה?". "ברכתי בבוקר 'שעשה לי כל צרכי', ועבר חצי יום ואני ובני ביתי בתענית, ואין לנו מה לאכול".

אמר לו הרבי: "אל תבכה! המשמעות של 'שעשה לי כל צרכי' זה לא דווקא שבפועל יהיה לאדם מה שהוא צריך, אלא שיהיו לו הכוחות וההתחזקות להיות בשמחה באותו יום ולסבול מה שעובר עליו".

ברכת "שעשה לי כל צרכי" יכולה להיות בשני אופנים: או שיש לאדם מה שהוא צריך, או שיש לאדם את הכוחות והשמחה שהקב"ה נותן לו בכל יום לשאת מה שעליו לשאת.

ראיתי תשובה מופלאה במכתב המובא בספר. הרב שואל: "כתוב 'שעשה לי כל צרכי', ובכל זאת רואים אנשים שנשברים? אתה רואה שלא רק שיש אנשים שלא מקבלים מה שהם רוצים, אלא יש גם אנשים שנשברים, ואין להם את הכוח לסבול. אם כן היכן הבטחת 'שעשה לי כל צרכי'?"

הוא מסביר ביאור נפלא: "הקב"ה נותן לאדם בכל יום מנת כוח מחדש להיות חזק

חזק בשמחה או חזק בביטחון - אלא שהאדם רוצה מנת התחזקות שתספיק לו לעוד יומיים או שבועיים, חודש או חודשיים. הוא רוצה להיות בטוח ומסודר לפרק זמן ממושך. אבל עליו להבין: קיבלת את מנת ההתחזקות של היום בשביל אותו יום בלבד, מחר שוב תברך 'שעשה לי כל צרכי', ותקבל שוב מנה שתספיק לך להתחזק ולשמוח מחר. בעייתך שאתה רוצה להיות בטוח שיהיה טוב גם מחר וגם מחרתיים, אינך יכול להסתפק באותה מנה שקיבלת היום".

לפיכך יוצא שברכת 'שעשה לי כל צרכי' נכונה ואמיתית. בכל יום אנחנו מברכים 'שעשה לי כל צרכי', כי בכל יום אדם מקבל את צרכיו, או בפועל או בכוח ובהתחזקות. אלא מה? האדם רוצה להיות בטוח לפרק זמן ממושך. באופן כזה הקב"ה אומר לו: בכל יום אני מוריד לך מן לאותו יום. אתה רוצה שזה יספיק לך גם למחרת?! זו בעייתך שאתה דואג ואינך מאמין שמחר תגיע לך מנת מן חדשה.

בכל יום הקב"ה נותן לאדם מנת מן מהשמיים, לא מנת מן כמו שירד במדבר כל יום מן השמיים בפועל, אלא בכך שמקבלים באותו יום כוחות חדשים, מקבלים בכל יום אמונה והתחזקות מחודשות.

אם כן, מדוע אתה מלין על הקב"ה שאין לך כוח להתמודד מחר?! מחר תקבל כוחות חדשים! בוודאי שהקב"ה נותן כוח לסבול בכל יום. כל אחד יכול לראות שיש לו כוח ליום הזה, ועד הערב הוא יכול לסבול מה שהוא סובל.

**לרכישת דיסקים 5 דקות חי באמונה של כבוד הרב לוגאסי שליט"א
(כ 100 שיעורים בדיסק) חייג 5290***

חינוך הילדים

שיעורי בית/המשך מעלון שעבר

עלון שעבר דיברנו על כל מיני דרכים שאמא של מושיקו מנסה לעשות עם מושיקו שיעורי בית ולאחיב עליו את החומר הנלמד.

"ביום השני אמא שאלה: קיבלתם היום תרגילים בחשבון? כן, גם היום קיבלנו 20 תרגילים.

אמרה לו אמא: אז היום אני אפתור לך את כל התרגילים חוץ מהתרגיל האחרון, שאותו תפתור לבד.

היא ישבה איתו על כל תרגיל והסבירה לו את דרך הפתרון, ושוב חזרה ואמרה לו: זה קל, אתה רואה שזה קל? (בפעולה זו היא משדרת לו שחשבון זה דבר קל, ולא מסובך).

בתרגיל האחרון היא נתנה לו את העיפרון ואמרה לו: אתה תפתור. מושיקו הביט על המחברת ועל התרגיל בעיני עגל ולא הצליח אפילו להתחיל את התרגיל.

כאן האמא נשברה ואמרה לו: אתה רואה, אתה כמו קיד, הראש שלך ריק, לא יצא ממך כלום. מסבירים לך ואתה לא קולט... אני מתייאשת...

גם זו שגיאה. חינוך דורש התמדה, וההצלחה לא מגיעה מיד. אסור להישבר.

אז איך מתקדמים?

אמא סגרה את המחברת ואמרה למושיקו: עזוב את התרגילים, תענה לי בעל פה: כמה זה אחד ועוד אחד? הוא ענה: שתיים.

שתיים ועוד שתיים? הוא ענה: ארבע.

ארבע פחות אחד?

שלוש, הוא אמר בבטחון.

אמא חיבקה אותו ונישקה אותו ואמרה לו: אתה גאון, איך אתה יודע טוב חשבון. אתה עונה לי על כל שאלה בלי לטעות.

מיד אמא קראה לכל הילדים העמידה את מושיקו על הכסא ואמרה לכולם: תשמעו איך מושיקו פותר תרגילים בעל פה.

מושיקו היה בעננים, הוא ניפח את חזהו ואמר: אז תשאלו...

אמא שאלה: אחד ועוד אחד?

והוא ענה: שתיים.

שתיים ועוד שתיים?

הוא התיישר ואמר: ארבע.

ארבע פחות אחד?

הוא אמר: שלוש. בשיא ההתרגשות.

בואו נקרא לאבא, היא אמרה, וחזרה על כל השאלות לפניו. לשמע התשובות חיבק אבא את מושיקו ואמר: לא ידעתי שיש לי בן כזה מוכשר בחשבון, תוציאו ממתקים ונחלק לכולם. מושיקו לא ידע את נפשו מרוב שמחה.

קוראים יקרים, אתם יודעים מה היתה התוצאה אחרי מספר שבועות? מושיקו קיבל כזו אנרגיה, הוא השתפר בחשבון פלאים וכבר היה פותר את כל שיעורי הבית בהפסקות. מושיקו הפך להיות מצטיין בחשבון.

מה קרה כאן? אמא יצרה אצל מושיקו התניה חיובית מאד עם מקצוע החשבון, ועשתה לו רצון וחשק להצליח עוד ועוד.

כך משתמשים בכח ההתניה החיובית לכוון את הילד למחוזות שאנחנו רוצים בלי שהוא ירגיש.

סגולה נאמנה

סגולה נפלאה לפחדים וחרדות
לקרוא קריאת שמע שעל המיטה בכוונה גדולה (הפלא יועץ)

העלון להצלחתם של: אליעזר חיים בן נעמי חיה ופרל בת בציון - זרע של קימא, בתיה בת שמחה - בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים, דבורה בת יפה ביה - רפ"ש, הודיה בת הילה עופרה ומאיר בן בלה - כל ישועות, זכריה צדוק בן שושנה - הצלחה בכל העניינים הרחוקים והגשמיים, חוה מרים בת חנה - הצלחה בכל העניינים הרחוקים והגשמיים, חיה בת רות - לידה קלה.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת 5293* שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

תוצאות הכעס

הכועס עוקר את נשמתו

אביא בפניכם מאמר מבהיל שמצאתי בזהר הקדוש בנוזקי הכעס (פרשת תצווה דף קפב), וכך לשונו בתרגום ללשון הקדש:

"יהודי שכועס, עוקר הוא מעצמו את הנשמה העליונה והקדושה שקבל מאת הבורא יתברך ומכניס אותה במקום הסטרא אחרא, וזה היהודי מורד באדונו, הקדוש ברוך הוא, והוא נקרא "טורף נפשו בכפו" שטורף את נפשו מתוכו ומשרה אותה במקום של אל זר, ונחשב הוא כעובד עבודה זרה".

"ומי שמדבר אתו בשעת כעסו, כאלו התחבר לעבודה זרה ממש משום שעבודה זרה ממש שורה עליו, ואסור להסתכל על פניו בשעת כעסו, ועל זה נאמר: "אל תפנו אל האילים".

"וכל הטמאים יכולים להטהר חוץ מהכועס משום שעל ידי הכעס מטמא את גופו מבפנים ומבחוץ, ונפשו כלה נטמאת. ואפלו אם ישתדל אותו כעסן לתקן את מעשיו ולעקר מגופו את הנשמה הטמאה שנכנסה בו ולנסות למשך לעצמו בחזרה את הנשמה הטהורה, הלואי שיצליח מפני שכשנעקרת נשמה קדושה מגוף האדם, צריך השתדלות מרבה להחזירה".

- הדברים מדהימים...

כך כתב גם ר' חיים ויטאל, תלמידו של האר"י הקדוש, בשער רוח הקדש (דף יב): "והנה מורי זכרונו לברכה היה מקפיד מאד בענין הכעס יותר

מכל שאר העברות. ואפלו אם כועס בשביל מצוה. והיה נותן טעם לזה ואומר שכל העברות אינם פוגמים את כל הגוף, אלא כל עברה ועברה פוגמת איבר אחד באדם. אבל מדת הכעס פוגמת את כל הנשמה כלה, ומחליף אותו לגמרי..."

"גם גורם הזק גדול אחר לעצמו מפני שאם עשה מצוה גדולה אשר בסבתה היתה איזו נשמה קדושה של איזה צדיק קדמון מתעברת בו בסוד העבור לסייע בידו, ועתה על ידי הכעס מסתלקת ממנו נשמתו של הצדיק".

"ובנוסף לכך כל מי שהוא כעסן, אי אפשר לו להשיג רוח הקדש כל ימי היותו בעל מדה זו. אף אם יהיה צדיק גמור בכל שאר דרכיו, לא יצליח לפי שהוא בונה וסותר כל מה שבנה, ואפלו כשהייתי מלמד את אחי ולא היה מבין כפי רצוני, והייתי כועס עליו על דבר זה, היה מזהיר אותי רבי ומורי (האר"י הקדוש) במאד מאד שלא לכעס אפלו על דברי תורה".

"כל הכועס כל מיני גהינם שולטים בו" (נדרים כב.).

הסבירו המדרשים: יש כמה סוגי גהינם על סוגי עברות שונות. הכועס, כפי הנראה, יעבר על כמה סוגי העברות, ולכן חלילה יענש בכמה סוגי ענשים. בשעת הכעס הוא מאבד את ההגיון ויכול חלילה אפלו להגיע לידי שפיכות דמים או כפירה באלוקי ישראל ולהלבנת פני חברו ברבים. כמו כן הכעסן היה מוגיע למעשים נוספים שהיה מעדיף שלא לעשות, רק שבשעת הכעס מאבד הוא שליטה על מעשיו.

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)

ניתן להשיג את הספר בטל' 03-8000770

בס"ד

מכון שאיפות בהכוונת הרב בנימין חותה שליט"א

הודעה חשובה לתלמידי חכמים!

מתארגנת קבוצת אברכים מצטיינים ללימודי דיינות

במכון 'שאיפות' אצל מגיד השיעור הגאון הדיין הרב אריה מושקוביץ שליט"א בעלות מסובסדת לע"נ האישי הכשר ה"ה שמעון חי בן רבקה ז"ל.

הגאון הרב מושקוביץ ידוע בהגשה הבהירה ובהנגשה ממוקדת ומתומצצת להצלחה במבחני הדיינות, במחזור אחרון שלימד, עברו כל האברכים בהצלחה את מבחני הדיינות!

לטובת העניין ושלא לעכב את קצב הלימוד, מתקבלים רק אברכים מצטיינים ורצינים, שכבר עברו כמה מומבחי הרבנות. עמכם הסליחה.

לפרטים והרשמה:

0527199571 הרב פנחס כהן

אם היורשים רוצים לעשות נחת רוח למת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד" (בשם רבי יהודה פתייה זצוק"ל)

בכל ערב ראש חודש אברכי 'כולל בית מרן' עורכים תיקון נפטרים לעילוי נשמתם של יקירכם גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקירכם!

התקשרו: *5290

העלון להצלחתם של: חיים שמואל בן שולמית - הצלחה בכל העניינים הרוחניים והגשמיים, חנה פרל בת חיה בונה - הצלחה בכל העניינים הרוחניים והגשמיים, יוסף חיים בן אסתר - הצלחה בכל העניינים הרוחניים והגשמיים, יחזקאל בן ציפורה רות - נחת מכל יוצ"ח, יעל חיה בת חנה רות - הצלחה בלימודים, זיווג, לירון ואורטל בנות יפה ביה - זיווג הגון.